

El "país més vulgar d'Europa"

Així va definir Itàlia Sergio Romano. Aquest país europeu torna a enfonsar-se en una crisi política sense sortida clara. Antoni Castel ens en dóna les claus.

Consumada la traïció de Bossi, el Cavaliere Berlusconi implora eleccions anticipades, mentre el president Scalfaro, elevat a la categoria de consciència ètica d'aquesta malnascuda Segona República, insisteix en la formació d'un govern de notables per a superar la greu crisi institucional i política. Itàlia, "el país més vulgar d'Europa", en paraules de Sergio Romano, s'exhaureix en querelles personals, en les seqüeles de la corrupció generalitzada, en el descrèdit dels polítics i empresaris i en promeses de salvadors de l'apocalipsi.

Berlusconi s'ha despertat del somni després del bes de Judes, Bossi. I s'ha trobat amb el que realment és: un empresari sota sospita, polític inexpert, que ha estat enganyat fins i tot pel seu soci de coalició. Berlusconi no ha acabat a la presó com Conde, la versió ibèrica del mite de l'home fet a ell mateix, però ha sucumbit a la mala jeia de Bossi i a la pressió dels jutges de l'operació Mans Netes.

Bossi és també un producte de la desorientació dels italians, en aquest cas dels que viuen al nord, ric, i que es creuen

Berlusconi. Ha despertat del somni.

això que, paràsits, només n'hi ha a Roma. Es creu un polític brillant, però no ho és. Al contrari, és tan sols un aprenent de Maquiavel, sense escrúpols i capaç de dir blanc ara i negre un minut després. Les

seves intrigues han cansat fins i tot Roberto Maroni, el ministre d'Interior que encapçala la rebel·lió dels lliguistes contra un Bossi encarcerat.

Gianfranco Fini espera el desenllaç. Sap que podria rebre, si intervé en aquesta baralla, perquè la seva teulada és de cristall de Murano. En una Itàlia que crema etapes sense pair-les, la presència d'un neo-feixista al govern és un provocació. Fa fàstic que deixebles de Mussolini aconseguixin de ser votats i obtinguin ministeris, però ja no se sap on són els límits de la indecència. És més indecent seure al costat del néts del Duce i més tard renegar-ne, com ha fet Bossi. O pactar amb Fini argumentant que l'Aliança Nacional no té res a veure amb els *misini*. O arribar a controlar la televisió privada gràcies a Craxi, ara satanitzat.

Els ex-comunistes del PDS també esperen. Bé, fan el que han fet quasi sempre des de la instauració de la República, esperar esdeveniments en nom d'una rara estratègia. Si almenys aquesta llarga espera els servís per a aclarir les idees...
Antoni Castel

Ara ja hi van de dos en dos

Fabià Estapé comenta com han canviat les coses en pocs mesos: s'han acabat les diferències de tracte cap a De la Rosa i cap als ex-directius de Banesto.

Semblava, coses del recel de segles, que el rigor utilitzat amb Javier de la Rosa —empresonat a Brians des de fa dos mesos— no era compartit pel magistrat i els fiscals que havien posat en marxa la "querella" contra els antics administradors —consellers— d'aquella vella patum bancària que es deia Banco Español de Crédito. Com que l'autocrítica es mercaderia d'ús quotidià a EL TEMPS (o si no, baralleu-vos amb l'Eliseu Climent!) haig de reconèixer que, en aquesta mateixa i lliure revista, vaig manifestar l'estranyesa que feia de veure en Javier de la Ro-

sa i Martí, company de reclusió del Vaquilla, quan Mario Conde, Arturo Romani, Pérez Escolar *e tutti quanti* passejaven per Madrid la seva impunitat.

De cop i volta això s'ha acabat. És ben cert que els primers dies els ex-consellers del Banco Español de Crédito eren interrogats pel magistrat García Castellón, i sortien amb la cara relaxada, com un anunci d'*after-shave*, senzillament amb llibertat sense fiança. Un parell, potser com a advertència, varen rebre l'ordre de presentar-se a l'Audiència Nacional de Madrid cada quinze dies. Tot plegat, res. I

quan la nostra líder nacional Pilar Rahola es disposava a reivindicar la igualtat de tractes —és una suposició—, va començar la pedregada.

Com i per què? Doncs, mirin, va ser el torn d'Arturo Romani, al seu dia número u d'advocat de l'estat, vice-president del banc, i conseller delegat de Corporación Industrial de Banesto. D'ell, al marge del que en sàpiguen els seus íntims, era palesa la seva dèria pel ciclisme. Si ens mantenim dins la línia de serietat d'aquesta publicació, hauríem de recordar els lligams entre els triomfs de Miguel Indurain

i la companyia encoratjadora d'Arturo Romaní; un home que ha pujat —ell amb cotxe, és clar— quatre vegades a l'Aup d'Uès. Això, si volen els malpensats, no és cap gran mèrit bancari. Però és que, en aquest domini, totes les pujades a l'Aup d'Uès eren vendes i compres desastroses. El mal, i és el que sembla que jutge i fiscal varen poder demostrar, és que una bona part dels guanys (es parla de 5.000 milions de pessetes) anaven a

parar a les butxaques d'Arturo Romaní. D'ací va sortir una disposició judicial ben diferent de les anteriors: la detenció i l'ingrés a la presó d'alta seguretat d'Alcalá-Meco. (És notable que el senyor Romaní, que havia estat sots-secretari de Finances, i després de Justícia en governs de la UCD, havia inaugurat les obres de la presó que el té per llogater).

Han calgut quatre dies i mig, i dos acaraments (amb l'home *del maletín*)

perquè el doctor Dineris Causa de la Complutense deixés una primera explicació, segons la qual els 300 milions de pessetes eren per a ajudar Suárez, cosa que es formalitzà amb la negativa... Si, a això, hi afegim mitja dotzena d'anys, ja tenim Mario Conde —l'ideal de les mamàs d'aquests països— fent companyia a Arturo Romaní. Esperem esdeveniments: la saga no ha fet sinó començar. **Fabià Estapé**

Paisatge després de la sentència

Deu dies després de la sentència del Constitucional sobre la llei del català, Isidor Marí n'analitza la transcendència, més enllà de les qüestions legals.

La sentència del Tribunal Constitucional sobre la Llei de Normalització Lingüística de Catalunya ja és important pel fet de ratificar-ne la plena constitucionalitat, però resulta encara molt més transcendent pel significat que té en el context polític actual, presidit per una dura confrontació entre dues concepcions antagòniques sobre la pluralitat de llengües, cultures i nacionalitats de l'estat espanyol.

Darrere del recurs interposat l'any 1983 per Gómez Rovira i darrera de la mateixa qüestió de constitucionalitat plantejada pel Tribunal Suprem el gener del 1994 es reflectia una interpretació restrictiva, jerarquitzadora i uniformista del plurilingüisme establert per la Constitució i els estatuts d'autonomia. S'hi qüestionava el deure de conèixer cap llengua oficial diferent del castellà, s'hi propugnava el dret a rebre l'ensenyament exclusivament en castellà, s'hi negava que la Generalitat pogués establir el requisit de conèixer el català per a obtenir el títol de graduat escolar i s'hi discutia la possibilitat d'usar el català sense el castellà en les activitats no docents dels centres d'ensenyament. El sentit és obvi: forçant al màxim el caràcter de llengua oficial de l'estat del castellà, es pretenia que fos reconegut el dret dels castellanoparlants a mantenir-se monolingües i a viure totalment al marge del català. En definitiva, s'intentava arraconar la llengua catalana a una posició subordinada, dràsticament minoritzada, per a ús exclusiu dels catalanoparlants entre ells, reduïda a un àmbit intern i privat o forçada a la simultaneïtat amb el castellà per a

CARME PUÉRTOLAS

Pujals. El conseller d'Ensenyament, blanc dels qui s'oposen al català.

qualsevol ús públic. La negociació d'aquesta interpretació per part del Tribunal Constitucional ha estat contundent i clarificadora, encara que se cenyeixi a l'àmbit educatiu de Catalunya. La sentència no sols afirma la plena constitucionalitat de la Llei, sinó que aprova expressament el model de conjunció lingüística (hi és perceptible la positiva influència dels estudis del professor Antoni Milián) adoptat per la política educativa de la Generalitat de Catalunya, destacant el seu propòsit d'integració i cohesió social i la legitimitat d'una presència predominant —encara que no exclusiva— del català com a llengua vehicular, a fi de corregir el desequilibri

històric, evitar que quedi en situació marginal o secundària i assegurar l'equilibri en els resultats d'aprenentatge de les dues llengües oficials. La sentència reitera, a més, que la Generalitat està facultada a determinar l'abast de la cooficialitat amb disposicions que corregeixin la desigualtat i aconseguixin el més ampli coneixement i ús de la llengua en el seu territori i, específicament, té competència plena per a regular la presència curricular del català i l'ús de les llengües de comunicació en l'ensenyament, sempre que es garanteixi el coneixement i l'ús suficients del castellà.

La posició del Tribunal Constitucional es decanta, per tant, clarament a favor d'una interpretació igualitària de la doble oficialitat: una societat en la qual tothom arribi a conèixer les dues llengües oficials i usi personalment la que prefereixi, sense que això pugui generar cap entrebanc al foment de l'ús públic habitual de la llengua pròpia —el català, en el nostre cas. El procés judicial encara no ha acabat, certament: un cop resolta la qüestió de constitucionalitat, el Tribunal Suprem haurà d'emetre la sentència definitiva sobre el recurs iniciat al 1983. Aquesta sentència, però, ja no té re d'inquietant.

En canvi el debat polític sobre la interpretació del caràcter plurilingüe, pluricultural i plurinacional de l'estat continuarà previsiblement, i no és probable que perdi virulència. Resultaria il·lús i superficial de creure que la confrontació política que enterboleix aquesta legislatura es proposa tan sols precipitar una alternança en el govern de l'estat: la *segona transició* que